

Postadres:
Postbus 2
7740 AA Coevorden
Telefoon 14 0524
Fax 0524-598555
info@coevorden.nl
www.coevorden.nl

Aan de raad van de gemeente Coevorden

Bezoekadres:
Kasteel 1
7741GC Coevorden

Uw brief n.v.t.
Burgerservicentr n.v.t.
Afdeling/Team Bedrijfsvoering/Advies & Middelen
Behandeld door M. Langenburg - Tip
Kenmerk 5773-2018
Bijlage(n) n.v.t.
Coevorden 6 maart 2018
Onderwerp Voorlopig resultaat jaarrekening 2017

Verzenddatum: 06 MRT 2018

Geachte leden van de raad,

Middels onze brief van 10 januari jongstleden hebben wij u geïnformeerd over de integrale planning van de planning- & controldocumenten in 2018. Voor het jaarverslag 2017 hebben wij u de data van de vaststelling in het college, het technisch vragenuur, de behandeling in de commissie en de vaststelling in de raad gedeeld.

Na de vaststelling van het jaarverslag in onze vergadering op 19 juni zal deze u worden aangeboden. Met de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart in het vooruitzicht, betekent dat het jaarverslag u door een nieuw college zal worden aangeboden en de behandeling en vaststelling van het jaarverslag over 2017 door een nieuwe raad zal plaatsvinden.

Als huidig college hechten wij er aan u als raad in de huidige samenstelling voortijdig te informeren over het voorlopig resultaat van de jaarrekening 2017 teneinde de bestuursperiode 2014-2018 financieel af te sluiten en uw raad van deze relevante informatie te voorzien ter voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen. Middels deze brief informeren wij u over de stand van zaken van de jaarrekening – dit om het voorlopige karakter te duiden – en een toelichting van de significante verschillen ten opzichte van de Halfjaarrapportage 2017 en overige financieel georiënteerde zaken die vermeldenswaardig zijn.

Stand van zaken

Wij hebben in onze vergadering van 27 februari kennis genomen van het voorlopige resultaat van de jaarrekening 2017. Door de ambtelijke organisatie wordt het jaarverslag en de jaarrekening samengesteld en start de accountant op korte termijn met haar controles. Ten aanzien van het sociaal domein zijn wij in afwachting van definitieve cijfers door de SVB, zorgaanbieders en voor Jeugd van de penvoerder financiën. Wij lichten u de stand van zaken omtrent de financiën van het sociaal domein toe.

PGB's door de SVB

Op basis van de prognoses door de SVB hebben wij gecalculeerd dat de betaalde voorschotten voor PGB's voor Wmo huishoudelijke hulp, Wmo zelfredzaamheid/begeleiding en Jeugd afwijken van de realisatie en er een verrekening met de SVB plaats zal vinden. Op 15 maart levert de SVB de jaarverantwoording bij ons aan en hebben wij zekerheid over de omvang van deze bedragen. Indien nodig passen wij dan de te verrekenen bedragen hier op aan. Dit heeft mogelijk een effect op het jaarrekeningresultaat.

Jeugd

Met de gemeenten in (Zuid-)Drenthe zijn afspraken gemaakt omtrent risicoverevening, de zogenoemde solidariteitsafspraken. Deze kosten zijn op grond van inkoopafspraken verdeeld over meerdere categorieën, zoals landelijke gecontracteerde zorg, bovenregionale zorg, regionale zorg, subregionale zorg en cliëntgebonden zorg. Op basis van de meest actuele informatie die in ons bezit is, hebben wij de

te verwachten eindafrekening voor deze risicoverevening opgenomen in de jaarcijfers. Zekerheid omtrent deze cijfers krijgen wij naar verwachting medio maart door middel van een productieverantwoording door de penvoerder financiën, gemeente Hoogeveen. Indien nodig passen wij de te verrekenen bedragen hier op aan en heeft dit effect op het jaarrekeningresultaat.

Daarnaast is het mogelijk dat uit de bevindingen van de accountant correcties voortvloeien die al dan niet een effect hebben op het rekeningresultaat. De accountantscontrole vindt plaats in maart.

Voorlopig saldo jaarrekening

Vooralsnog is het resultaat over 2017 € 3,47 miljoen positief. Wij zien dat de lijn van afgelopen jaren zich voortzet, waarin de bezuinigingstaakstellingen van de takendiscussie zich in een afrondende fase bevinden en wij steeds meer grip op ons financiële huishoudboekje krijgen, waaronder de nieuwe taken in het sociaal domein die sinds 2015 tot onze verantwoordelijkheid behoren.

Het resultaat is met name het gevolg van incidentele voordelen in het sociaal domein, inkomsten uit bouwleges, vastgoed, de bedrijfsvoering, het stimuleringsfonds en een nadeel op de algemene uitkering.

Verschillen op hoofdlijnen	
Participatie	900.000
Inkomensverstrekking	400.000
Bouwvergunningen	700.000
Vastgoed	290.000
Bedrijfsvoering	1.100.000
Stimuleringsfonds	280.000
Algemene uitkering	-250.000
Overige verschillen	50.000
Totaal	3.470.000

Het merendeel van deze voordelen draagt –zoals gezegd– een incidenteel karakter. Onderliggende structurele tendensen laten weliswaar een behoorlijk financieel beeld zien, maar geven geen aanleiding tot ongeclausuleerd en blijmoedig optimisme.

Daarbij spelen onder meer de volgende factoren en omstandigheden een rol:

- De zich nu positief ontwikkelende bouwlegesopbrengsten, zullen bij invoering van de Omgevingswet naar verwachting substantieel verminderen;
- In het sociaal domein zien wij een opwaartse financiële druk bij het afsluiten van contracten (onder andere bij de contractering voor de huishoudelijke hulp);
- De incidentele personele overschotten worden vooral veroorzaakt doordat wij er in de huidige arbeidsmarkt steeds moeilijker in slagen tijdig, goed gekwalificeerd personeel aan te trekken,
- Enkele gemeenschappelijke regelingen, bijv. de RUD, zullen naar verwachting de komende jaren van de gemeenten een structureel extra ruimtebeslag vragen;
- In de begroting 2018 is een aantal beleidsvoornemens genoemd (zoals de opstelling van een duurzaamheidsagenda, de onderhoudssituatie van bomen en bruggen/kunstwerken, de aanpak van het centrum van Coevorden na 2019 en de BOCE-beleidsagenda), die nog geen financiële vertaling hebben gekregen.

Behoedzaamheid blijft dus naar onze mening van belang.

Wij lichten u de significante verschillen toe.

- Participatie, incidenteel voordeel € 900.000
Op participatie is sprake van voordelen op inburgering, re-integratie en het exploitatieresultaat van de Emco-groep. Het voordeel op inburgering heeft met name een relatie met de rijksmiddelen die wij ontvangen voor de verhoogde asielinstroom. Deze middelen ontvangen wij op basis van het aantal in onze gemeente geplaatste vergunninghouders. De extra kosten die wij hiervoor maken, omvat vele beleidsterreinen zoals werk en participatie, maar ook onderwijs, gezondheid, zorg, preventie en huisvesting. Deze kosten zijn op de diverse beleidsterreinen verantwoord. Daar leiden zij vooralsnog niet tot overschrijdingen van de budgetten. Het voordeel op re-integratie is veroorzaakt doordat wij voor een aantal projecten minder kosten hebben gemaakt en dat wij ter dekking van projecten

gebruik konden maken van andere financieringsbronnen zoals provinciale subsidies en een gedeelte van de GIDS-middelen.

Op basis van de voorlopige exploitatiecijfers van de EMCO-groep over 2017 zal het resultaat naar verwachting € 1,5 miljoen beter zijn dan begroot. Het resultaat pakt minder negatief uit dan bij de halfjaarrapportage gepresenteerd. De bijdrage in het tekort is derhalve is iets minder groot. Gegeven ons aandeel in de exploitatie van Emco van 13,6% leidt dit derhalve tot een voordeel van € 205.000 op het product Participatie.

- **Inkomensverstrekking, incidenteel voordeel € 400.000**
Op de uitkeringen Wwb, Ioaw, Ioaz en Bbz is er sprake van een voordeel van bijna € 400.000. Dit voordeel is driedelig opgebouwd. Ten eerste is het een gevolg van het feit dat het uiteindelijke tekort op bovengenoemde verstrekking van uitkeringen binnen het eigen risico – dat wij hebben afgedekt in onze begroting - is gebleven. Ten tweede hebben de inkomsten en uitgaven van levensonderhoud voor starters (vallend onder de Bijstandverlening voor zelfstandigen, BBZ) geleid tot een voordeel op het uiteindelijke resultaat van inkomensverstrekking. Ten derde is de rijksbijdrage die wij in november en december ontvingen hoger als gevolg van de bijgestelde beschikking, die wij na de totstandkoming van de Halfjaarrapportage ontvingen.
- **Bouwvergunningen, incidenteel voordeel € 700.000**
De legesopbrengsten uit bouwvergunningen zijn in 2017 fors hoger dan de voorgaande jaren. De stijging in de opbrengsten is deels te verklaren door een duidelijke toename van het aantal verleende vergunningen. Daarnaast zijn een klein aantal vergunningen met een relatief hoge bouwsom van grote invloed geweest op het totaal van de inkomsten. Alleen al voor de vergunningen voor twee windparken is gezamenlijk ruim € 400.000 aan leges ontvangen. Wij beschouwen de extra inkomsten uit deze bouwplannen vooralsnog als incidentele opbrengsten.
- **Vastgoed, incidenteel voordeel € 290.000**
In juli is in uw raad ingestemd met het voorstel een aantal panden versneld te slopen en af te waarden. Hiervoor was een onttrekking uit de algemene reserve van € 288.000 benodigd omdat het volume van de reserve vastgoed hiervoor ontoereikend was. Bij het opmaken van de jaarrekening blijken de netto verkoopopbrengsten van het vastgoed in 2017 zodanig, dat wij zelfs een positief resultaat in de reserve vastgoed konden storten. De reserve is eind 2017 ruim toereikend om de afronding van de sloop en afwaardering in 2018 uit de reserve vastgoed te dekken. Een beroep op de algemene reserve is in 2018 niet meer nodig. Derhalve valt dit bedrag nu vrij in het rekeningresultaat.
- **In de openbare ruimte is sprake van een aantal afwijkingen variërend tussen € 45.000 en € 98.000** vanwege een voordeel op het elektragebruik van lichtmasten, een voordeel op afvalverwijdering, een nadeel vanwege extra snoeiwerkzaamheden in het openbaar groen en lagere inkomsten uit begraafplaatsrechten. Op programmaniveau zijn de afwijkingen van programma 4 per saldo beperkt.
- **Bedrijfsvoering, incidenteel voordeel € 1,1 miljoen**
Op de eigen organisatie zijn de incidentele voordelen substantieel, waarbij wij onder andere zien dat de veranderingen op de arbeidsmarkt ons parten spelen. Een knelpunt is om kwalitatief goed personeel te werven op vacatures. Het is ons bijvoorbeeld niet gelukt om een aantal programmamanagers aan te stellen. Dit heeft vertraging opgelopen en heeft tot een overschot op het budget geleid. Daarnaast hebben wij na de besluitvorming over het informatiebeleidsplan in maart 2017 uw advies ter harte genomen om kritisch te zijn op de uitgaven voor de projecten binnen dit beleidsplan. Ook zijn als gevolg van landelijke ontwikkelingen activiteiten uitgesteld naar 2018. Ten derde verklaart een voordeel op de vervanging van tractiemiddelen ook een deel van het voordeel op de bedrijfsvoering. Als gevolg van een doorgeschoven vervanging van een aantal grotere tractiemiddelen van 2016 naar 2017, is er in 2017 sprake van incidentele verkoopopbrengsten van het vervangen materieel en gaan de nieuwe kapitaallasten van de voertuigen pas per 2018 in.
- **Algemene uitkering, incidenteel nadeel € 250.000**
Omdat wij de centrale effecten van de septembercirculaire en de decembercirculaire 2017 van het gemeentefonds niet meer hebben verwerkt, leidt dit tot een nadeel van circa € 250.000. Daar tegenover staat dat het vrijvallen van de restanten van de stelposten onvoorzien en vervangingsinvesteringen, samen € 180.000, tot incidentele voordelen hebben geleid.
- **Stimuleringsfonds, voordeel € 280.000**
In onderstaande alinea over het stimuleringsfonds gaan wij nader in op dit verschil.

Stimuleringsfonds

In 2017 was € 660.000 beschikbaar voor initiatieven in het kader van 'Coevorden Verbindt'. Dit bedrag was opgebouwd uit het stimuleringsfonds (€ 500.000 minus amendement speelruimtebeleid € 40.000), een subsidie van de provincie van € 50.000 in het kader van Vitaal Platteland en het resterende budget uit 2016 van € 150.000.

In 2017 hebben wij € 379.000 van deze middelen voor de dorpen en wijken in kunnen zetten. Het (structurele) beroep dat op het stimuleringsfonds wordt gedaan, neemt dus elk jaar aanmerkelijk toe, zeker ook als gevolg van de toekenning van een aanzienlijk aantal wijk- en dorpsbudgetten. Die lijn zal naar verwachting in 2018 worden doorgezet. Voor 2018 is in de begroting een bedrag van € 710.000 beschikbaar. Wij verwachten dat dit voldoende zal zijn om de toenemende belangstelling en groei van het aantal maatschappelijke initiatieven, te kunnen financieren. Mede gelet op het feit dat het huidige stimuleringsfonds nog dit jaar geëvalueerd zal worden en in de nieuwe bestuursperiode ook nieuwe of aangepaste beleidskaders hiervoor ontwikkeld zullen of kunnen worden, lijkt het ons verantwoord het incidenteel voordeel op het stimuleringsfonds, conform de reguliere begrotings spelregels, vrij te laten vallen ten gunste van het rekeningresultaat.

Grondexploitaties

Zoals gebruikelijk actualiseren wij bij de jaarrekening de grondexploitaties. De winst- en verliesnemingen op grondexploitatieprojecten zijn gebaseerd op het voorzichtigheidsprincipe. Dit houdt in dat wij:

- verliezen nemen zodra zij voorzienbaar zijn, en
- winsten pas nemen als zij daadwerkelijk gerealiseerd zijn.

Wij hebben binnen de grondexploitatie de volgende winsten en verliezen genomen:

- Effecten woonvisie € 1,7 miljoen nadelig
Met het vaststellen van de woonvisie is duidelijk geworden welke volumes wij de komende jaren kunnen realiseren. In de besluitvorming rondom de woonvisie in december 2017 is benoemd dat de financiële effecten bij de jaarrekening 2017 verwerkt worden. Alle grondexploitaties zijn op basis van de nieuwe volumes doorgerekend. Het verlies is ten laste van de algemene reserve gebracht.
- Winstnemingen afgesloten projecten € 0,1 miljoen voordelig
Wij hebben een viertal grondexploitaties afgesloten en hebben hier winsten op gerealiseerd. Het betreft de grondexploitaties Gees Groene kruis gebouw, Wezuperbrug, Zwinderen Toldijk en Schoonoord bedrijventerrein. Samen met de verkoopopbrengsten van het snippergroen hebben wij dit bedrag toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.
- Holwert Noord Oost en Zuid € 0,7 miljoen nadelig
Op de grondexploitatie Holwert Noord Oost hebben wij een verlies van € 100.000 moeten nemen. Deze grondexploitatie sluiten wij nog niet af aangezien de verkoop van de laatste percelen inclusief opstal in 2018 wordt gerealiseerd. In de woonvisie is ook aangegeven dat Holwert Zuid geen geschikte locatie is om woningbouw te realiseren. Op dit moment wordt er overleg gevoerd met de ontwikkelaars om te onderzoeken hoe dit project het beste afgerond kan worden. Vooruitlopend hierop is de boekwaarde verder verlaagd zodat er geen rentekosten meer worden toegevoegd. Deze afboekingen van gezamenlijk € 665.000 waren voorzien en zijn onttrokken aan de verliesvoorziening grondbedrijf.

Versterking financiële positie

In het afgelopen jaar is onze financiële positie verder versterkt. Het eigen vermogen is in 2017 ten opzichte van 2016 toegenomen met ruim € 5 miljoen en de langlopende schulden zijn afgenomen met ruim € 9 miljoen.

In onderstaande tabel geven wij de stand van het eigen vermogen en de langlopende schulden per ultimo 2016 en 2017 weer. Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het resultaat van de jaarrekening, dat wij conform de richtlijnen separaat in beeld brengen.

(bedragen x € 1.000)	31-12-2016	31-12-2017
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	22.939	29.096
- Bestemmingsreserves	7.433	6.925
- Resultaat na bestemming programmarekening	3.928	3.469
Totaal eigen vermogen	34.300	39.490
Langlopende schulden	85.176	75.999

Wij zien dat de ingezette lijn van een versterking van onze reservepositie en een daling van onze langlopende schulden zich in 2017 verder heeft voortgezet. Bovenstaande cijfers en de set met financiële kengetallen laten per eind 2017 een grotere groei zien dan wij in de zomer van 2017 bij de samenstelling van de Programmabegroting 2018 hadden verwacht.

Ten opzichte van de cijfers bij aanvang van deze bestuursperiode zijn wij trots op de sterke verbetering van de financiële positie van onze gemeente. De maatregelen die wij genoodzaakt waren om hiervoor te nemen, waren fors en hebben veel van onze inwoners en maatschappelijke partners gevraagd. Nu wij de effecten van deze maatregelen vertaald zien in een structureel verbeterde begroting die meerjarig in evenwicht is en een gezonde balanspositie aan het eind van deze bestuursperiode, zien wij dat het onverkort vasthouden aan de afgesproken bezuinigingstaakstellingen het beoogde resultaat heeft opgeleverd. In lijn met onze nieuwe financiële spelregels in de Nota financieel beleid achten wij het van groot belang om gecontroleerd en gedoseerd met ons nieuwe financieel perspectief en ambities in onze gemeente om te gaan.

Vervolgproces

In de komende weken ontvangen wij de definitieve cijfers van de zorgaanbieders in het sociaal domein en wordt de accountantscontrole uitgevoerd. Met deze stappen verkrijgen wij meer zekerheid op het rekeningresultaat.

Conform onze integrale planning beogen wij u het jaarverslag op 19 juni aan te bieden en vindt de behandeling op de volgende data plaats:

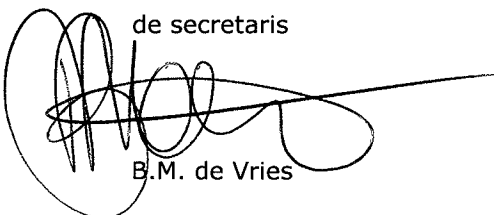
- Technisch vragenuurtje 28 juni 2018
- Behandeling in commissie 3 juli 2018
- Besluitvorming gemeenteraad 10 juli 2018
- Verzending naar provincie 11 juli 2018

Ten slotte

Wij vertrouwen er op u middels deze brief, ondanks de gegeven onzekerheden omtrent de eindafrekeningen in het sociaal domein en de accountantscontrole, van relevante informatie omtrent de jaarrekening 2017 te hebben voorzien.

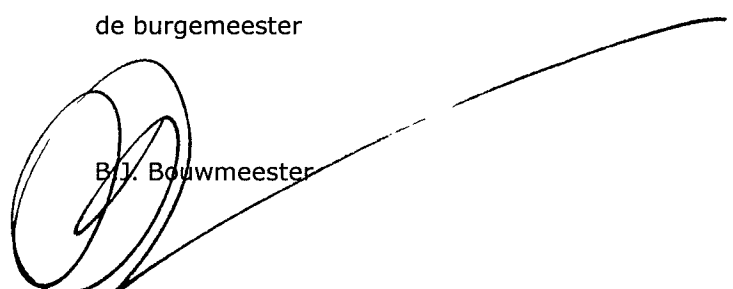
Hoogachtend het college van
burgemeester en wethouders van Coevorden

de secretaris

B.M. de Vries

de burgemeester

B.J. Bouwmeester